

door iemand medegenomen en niet terugbezorgd. Deze, blauw ingebonden, banden dragen geen stempel van ons bureau, zij zijn wellicht aan een verkeerde bibliotheek teruggezonden. Ondergeteekende zou gaarne vernemen of dit misschien het geval is, en zou ze in elk geval gaarne terug zien.

Amsterdam, 20 Februari 1939.

M. R. HEYNSIUS VAN DEN BERG.

OVER DE BEHANDELING VAN COXA VARA ADOLESCENTIUM.

Het ingezonden stuk van collega KERSEMAKERS in het *Tijdschrift* van 18 Februari 1939 is voor mij aanleiding tot een korte uiteenzetting. Deze betreft slechts het wetenschappelijke gedeelte van het betoog van collega KERSEMAKERS, aangezien alleen dit voor bespreking te dezer plaatse in aanmerking komt.

Mijn artikel over de behandeling van coxa vara adolescentium is een samenvatting van hetgeen ik leerde bij een nauwkeurig klinisch en röntgenologisch onderzoek van een aantal patiënten, die voor deze aandoening op verschillende wijzen waren behandeld. De uitkomst van de onbloedige redressie bleek daarbij zoo ongunstig te zijn, dat een waarschuwing tegen de toepassing van deze behandelingswijze mij gewenscht leek.

Daartegenover waren de voorloopige uitkomsten van de behandeling met den driebladigen spijker dermate bemoedigend, dat ik het van belang achtte de aandacht der Nederlandsche artsen op deze behandelingswijze te vestigen.

Mijn artikel had geenszins de bedoeling een volledig overzicht te geven van het geheele vraagstuk der coxa vara adolescentium.

Ieder, die op de hoogte is van de uitgebreide literatuur, welke hierover bestaat, zal begrijpen, dat een beknopt tijdschriftartikel over dit onderwerp noodzakelijkerwijze onvolledig moet zijn.

Nu collega KERSEMAKERS meent de aandacht op een drietal publicaties te moeten vestigen, wil ik er op wijzen, dat de twee laatst genoemde mededeelingen geschieden in 1938; dat is meer dan een jaar, nadat ik mijn eersten patiënt met den driebladigen spijker had behandeld.

Het feit, dat ook anderen (BÖHLER, WILSON, KERSEMAKERS) tot een overeenkomstige wijze van behandelen van coxa vara adolescentium zijn gekomen, als die welke ik in Januari 1937 — geheel zelfstandig — (dus ook zonder kennis te hebben genomen van de mededeeling van FELSENRICH in 1936!) begon toe te passen, is voor mij een aanmoediging op den ingeslagen weg door te gaan.

Leiden, 20 Februari 1939.

C. P. VAN NES.

RUSTHUIS AAN DE RIVIERA.

Herhaaldelijk wordt mij uit Holland gevraagd naar het adres van een goed maison de repos met toezicht, dieet, en zoo voort. Tot nu toe is mijn antwoord op deze vraag niet aanmoedigend geweest. Er is nu echter op een der mooiste punten van deze streek door een zeer beschaafde Fransche dame een dergelijke inrichting geopend, die aan alle eischen voldoet. Gaarne ben ik bereid aan belangstellende collega's de noodige inlichtingen te verstrekken.

Monte Carlo, Februari 1939.
4, Boulevard des Moulins.

B. VAN TRICHT,
arts te Monte Carlo.

MYIASIS INTESTINALIS.

In zijn bijdrage tot dit onderwerp in het vorig nummer van dit *Tijdschrift* maakt collega WILDERVANCK enkele opmerkingen over mijn mededeeling in het *N. T. v. G.* 1935, blz. 5242.

a. Collega WILDERVANCK schrijft dat „in het buitenland deze infectie niet zoo zelden voorkomt als DE HAAS meent”. Leidt hij dit misschien uit mijn zeer beperkte literaturopgave af? Ik noemde in mijn (casuistische) mededeeling slechts die publicaties, die rechtstreeks werden gebruikt of waarde als overzicht hadden.

b. Collega WILDERVANCK merkt op: „Het vermoeden van DE HAAS, dat zijn geval

waarbij *Sarcophaga carnaria* betrokken is, het eerst beschreven geval van deze vlieg is, is niet juist". Ik schreef echter: „... is dit een zeker geval van besmetting met *Sarcophaga carnaria*, over welker voorkomen als veroorzaakster van myiasis intestinalis nog twijfel schijnt te bestaan".

De drie publicaties, die WILDERVANCK als bewijzend aanvoert, zijn echter goede voorbeelden van deze tot twijfel leidende onzekerheid. Het geval van WAHLBOM (moet zijn WAHLBOM, de tweede vindplaats is: *Handl. Svenska Vetensk. Skad.* 1765, 26, blz. 303) dateert van 1752; de determinatie geschiedde naar de beschrijving in acht woorden, die LINNAEUS ervan geeft in zijn *Fauna Svecica*, waarbij het nog niet zeke ris, dat de daar genoemde „*Musca nigra*” met onze soort geïdentificeerd kan worden. In KOEHLER's geval is de vlieg slechts uit de maden gedetermineerd, hetgeen niet met zekerheid mogelijk is. In SAITO's geval schuilt de onzekerheid in het feit, dat men slechts uit een 4-regelig referaat van den inhoud kennis kan nemen. In geen der handboeken leest men dan ook, dat *S. carnaria*-larven in den darm zijn aangetroffen.

c. „DE HAAS noemt zijn geval als het eenige waarbij de larven volwassen waren". Dit berust op een misverstand. Niet het feit, dat deze larven volwassen waren vond ik belangwekkend, maar de bijzonderheid dat zij in beide infecties (hetgeen toeval onwaarschijnlijk maakt) juist tot het inpopplingsstadium in den darm bleven en niet als toevallig verdwaalde parasieten zoo snel mogelijk een heenkomen zochten.

Mijn mededeeling van 1935 had de strekking de aandacht te vestigen op de mogelijkheid, dat darmparasieten, ongezien voor oxyuren e.d. gehouden, vliegenmaden blijken te zijn. Deze mogelijkheid is dus inderdaad gegeven: behalve DIERICK's geval kennen wij nu dus het geval van WILDERVANCK, terwijl prof. VAN CREVELD mij nog meedeelde een infectie met *Musca domestica*-larven te hebben gezien.

Amsterdam, 21 Februari 1939.

W. H. D. DE HAAS.

BRIEFWISSELING.

Collega MARSMAN, Sarphatikade 20, Amsterdam O., verzoekt den collegae, die in de laatste jaren casuïstische mededeelingen over tuberculose hebben gepubliceerd, hem een overdrukje daarvan te zenden, aangezien dr. ULRICI, directeur van het Tuberculosekrankenhaus der Stadt Berlin, hem deze heeft gevraagd, in verband met het aanstaande Tuberculosecongres aldaar.

REDACTIE.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

MANCHESTER. — **Georganiseerde orthopaëdie.** Door dr. HARRY PLATT wordt getracht, in Manchester een regeling ingevoerd te krijgen, waardoor zoowel de ziekenhuisbehandeling als de nabehandeling van kinderen, die orthopaëdische hulp noodig hebben, onder toezicht van één lichaam komen, dat tevens het beheer heeft over de inrichtingen van onderwijs en opleiding, welke voor de patiëntjes noodig zijn. Zoo, dat voor dezen *en voor de maatschappij* het beste wordt bereikt, wat te bereiken is.

In Zuid-Afrika is men reeds op weg, hetzelfde in het groot tot stand te brengen, voor een bevolking van tien millioen inwoners. De grondslag daartoe is reeds gelegd door een gift van Lord NUFFIELD, van 100.000 P. St. Maar er is veel en veel meer noodig in een land, zoo groot als Frankrijk en Spanje samen. In opdracht van Lord NUFFIELD is thans prof. G. L. GIRDLESTONE in Zuid Afrika, om het werk